

MAURICE BLANCHOT

A bűn szelleme

Teljesen nyilvánvaló, hogy Sade-nál a bűn szelleme összekapcsolódik a transzcendens utáni vággyal, melyet a gyakorlati lehetőségek szűkössége újra meg újra megaláz, sárba tipor. A földön a legnagyobb bűn is csak nyomorúságos büntett lehet, mely a libertinust pirulásra készíteti. Egy sincs köztük, aki ne érezne szégyent bűnei középszerűsége miatt, és ne vágyakozna olyan bűnre, mely nagyobb minden elkövethető bűnnél; „szerencsétlenségemre”, – mondja Jérôme apát – „nem találom ezt a bünt, bármit teszünk, csak képmása annak, amit tenni szeretnénk”. „Olyan bűnre szeretnék bukkani,” – mondja Clairwil – „amely tőlem függetlenül beláthatatlan ideig fennmarad, hogy ne legyen az életemnek egyetlen pillanata sem – ha alszom, akkor sem –, hogy ne lennének valamilyen zűrzavarnak az okozója, egy olyan méretű zűrzavaré, mely általános romláshoz vezet, olyan nyilvánvaló kurvasághoz, mely az életemből kifolyólag tovább folytatódik.” Juliette válasza a *Nouvelle Justine* íróját minden bizonnyal kielégítette: „Próbálkozz a szellemi bűnnel, azáltal, hogy írsz”. Rendszerében Sade mindazonáltal meglehetősen szűk teret hagy az intellektuális gyönyörnek, és szinte említést sem tesz a fantázia erotikájáról (mert erotikus álmodozása abban merül ki, hogy felismert vágyainak irreális indulatait olyan emberekre vetíti ki, akik maguk nem álmodoznak, hanem reális cselekvők: Sade erotikája álomerotika, mert többnyire csak a fikcióban valósul meg; de minél kizárólagosabban tapad az álmvilághoz, annál inkább igényli a fikciót, melyből az álom kirekesztve marad; és amelyben az erkölcstelenség életre kel, valósággá válik.) – de ha Sade mégis, ha csak kivételesen is, a fantázia világát dicsőíti, akkor ezt csak azért teszi, mert jól tudja, hogy a legtokéletlenebb büntettnék is egy lehetetlen bűn az alapja, amelyről egyedül a fantázia tehet tanúbizonyságot. Ezért adja Belmor szájába a következő szavakat: – „Ó Juliette, milyen csodálatosak a fantázia örömei! A gyönyör pillanatában miénk az egész világ, nincs élőlény, mely ellenállást tanúsítana, az ember elpusztítja a világot, aztán újra benépesíti, és ismét elpusztítja; módunkban áll minden bűnt elkövetni, minden minket szolgál, megszázsorozzuk a borzalmakat.”

Bataille és Blanchot írásait fordította: Eckbert Kurolin

Man Ray: Marquis de Sade 1938

Minő leckét szentelt Lacenaire filozófiájában – e sui generis csodálatos, mély és keserű filozófiájában – a morálnak. Milyen nyíltan ostromozta azt a szegény, nyomorult, prüd erkölcsöt, micsoda csapásokat mért rá, hogyan tiporta sárba és vérbe! Az ilyen emberek tetszenek nekem, akárcsak Nero vagy de Sade márki... Az ilyen emberek világossá teszik számomra a történelmet, kiegészítik azt, ők a történelem csúcspontja, erkölce és krémje; higgy nekem, ők is nagy emberek, ők is halhatatlanok... Ah, drága Ernest, de Sade márkiról jut eszembe: aranyban fizetek, ha előteremtéd nekem e tiszteletreméltó férfit egynémely regényét!

GUSTAVE FLAUBERT